

NÄRPIÖN KAUPUNGIN KOTOUTUMISEN JA KAKSISUUNTAISEN KOTOUTUMISEN SUUNNITELMA SEKÄ TOIMENPIDEOHJELMA 2026–2029

Suunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.12.2025 § 84.

Sisältö

Keskeiset käsitteet.....	1
Yleiset käsitteet	1
Henkilöroolit	2
1. Johdanto	4
2. Laki kotoutumisen edistämisestä	5
3. Kaksisuuntainen kotoutuminen.....	6
4. Monikulttuurinen Närpiö.....	7
4.1 Tilastotietoa Närpiön tulomuutosta	8
4.1.1 Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden lukumäärä Närpiössä 1990–2024	8
4.1.2 Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden osuus Pohjanmaalla.....	9
4.1.3 Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden lukumäärä Närpiössä alkuperämaittain	10
4.1.4 Äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien asukkaiden lukumäärä Närpiössä.....	11
5. Närpiön kaupungin kotoutumistyö.....	12
5.1 Kaupungin hyvinvointi- ja kotoutumisjaosto sekä kaupungin kotoutumisyksikkö	13
5.2 Kotoutumista edistävät toimenpiteet kaupungin toiminnassa.....	14
5.3 Kotoutumisen palvelukokonaisuus vastasaapuneille	15
5.4 Asukkaiden ajatuksia elämästä Närpiössä	17
5.5 Onnistuneen kotoutumisprosessin haasteet ja uhat	18
6. Toimenpideohjelma 2026–2029.....	20
6.1 INKLUUSION JA KOTOUTUMISEN PERUSTEET	21
6.2 TYÖLLISYYS, OSAAMINEN JA ELINKEINOELÄMÄ	23
6.3 LAPSET JA NUORET	24
6.4 KULTTUURI, VAPAA-AIKA JA SOSIAALISET VERKOSTOT	26
6.5 TERVEYS JA HYVINVOINTI	27
6.6 ASUMINEN JA ELINYMPÄRISTÖ	27

6.7 OSALLISTUMINEN KOTOAUTUMISTA EDISTÄVIIN HANKKEISIIN	28
7. Loppusanat	28
Lähdeluettelo.....	30
Liite: Närpiön kaupungin kotouttamisohjelma	

Keskeiset käsitteet

Työ- ja elinkeinoministeriö on julkaissut 10.3.2025 sanaston, jossa määritellään voimassa olevan kotoutumislain ja kotoutumispalveluiden keskeisimmät käsitteet¹. Valikoima suunnitelman ja toimenpideohjelman kannalta keskeisistä käsitteistä esitellään alla.

Yleiset käsitteet

Kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan yksilöllistä prosessia, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa. Kotoutumisen aikana yksilön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo yhteiskunnassa vahvistuvat. Kotoutuminen edellyttää aktiivisuutta sekä maahanmuuttajalta itseltään että vastaanottavalta yhteiskunnalta. Katso laajemmat määritelmät luvuista 2 ja 4.

Kotoutumista edistävät palvelut – Maahanmuuttajan kotoutumista tukevat palvelut, kuten ohjaus ja neuvonta, yhteiskuntaorientaatio ja kielikoulutus. Kotoutumisohjelmaan kuuluvien lakisääteisten palveluiden lisäksi kunta voi tarjota myös muita palveluita.

Kotoutumissuunnitelma – Henkilökohtainen suunnitelma, jossa maahanmuuttaja sekä kunta tai työllisyysalue sopivat yhdessä soveltuvista kotoutumista edistävästä toimenpiteistä. Hyvinvointialue osallistuu suunnitelman laatimiseen tarvittaessa. Suunnitelma perustuu osaamisen ja palvelutarpeen arviointiin ja sisältää toimenpiteitä ja palveluita, jotka tukevat suomen tai ruotsin kielen oppimista sekä kehittävät koulu- ja työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavia valmiuksia. Suunnitelma on laadittava kolmen vuoden kuluessa ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröinnistä, ja se on pääsääntöisesti voimassa kaksi vuotta.

Kotoutumisohjelma – Kunnan tarjoama lakisääteinen palvelukokonaisuus, jonka tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan alkuvaiheen kotoutumista. Ohjelmaan sisältyviä palveluita ovat esimerkiksi osaamisen ja palvelutarpeen arviointi, yksilöllisen kotoutumissuunnitelman laatiminen sekä kotoutumiskoulutus.

Kotoutumiskoulutus – Koulutus, joka kehittää maahanmuuttajan suomen tai ruotsin kielen taitoa. Koulutuksessa annetaan myös opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja

kansalaisvalmiuksia. Kotoutumiskoulutukseen sisältyy työpaikalla tapahtuvan oppimisen jaksoja.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio – *Maahanmuuttajalle tarkoitettu kotoutumista edistävä palvelu. Monikielisessä yhteiskuntaorientaatiossa saa omalla äidinkielellään tai muulla hyvin hallitsemallaan kielellä tietoa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.*

Oleskeluoikeus - *Ulkomaalaislakiin perustuva oikeus oleskella Suomessa muussa tarkoituksessa kuin matkailun tai siihen verrattavan lyhytaikaisen oleskelun vuoksi. Pohjoismaan, Euroopan unionin, Liechtensteinin tai Sveitsin kansalaisen on rekisteröitävä oleskelunsa oleskeluoikeuden saamiseksi. Muille kuin Pohjoismaan, EU:n, Liechtensteinin tai Sveitsin kansalaisille voidaan myöntää oleskelulupa ulkomaalaislain mukaisesti. Oleskeluoikeus osoitetaan oleskelulupakortilla tai, Pohjoismaan, EU:n, Liechtensteinin tai Sveitsin kansalaisen perheenjäsenten osalta, oleskelukortilla.*

Oleskelulupa - *Oleskelulupa on joko määräaikainen tai pysyvä. Se voidaan myöntää työn, elinkeinonharjoittamisen, opiskelun, kansainvälisen suojelun tai perhesiteen perusteella. Erityyppiset oleskeluluvat voivat antaa erilaisia oikeuksia esimerkiksi työntekoon tai opiskeluun.*

Osaamisen ja palvelutarpeen arviointi – *Maahanmuuttaja selvittää yhdessä kunnan tai työllisyysalueen kanssa osaamisensa, työllistymis- ja kotoutumisvalmiutensa sekä koulutus- ja palvelutarpeensa. Jos maahanmuuttaja on työtön työnhakija, arvioinnin suorittaa Pohjanmaan työllisyysalue, muissa tapauksissa siitä vastaa kunnan kotoutumisyksikkö. Hyvinvointialue osallistuu arviointiin tarvittaessa.*

Henkilöroolit

Kiintiöpakolainen – *Henkilö, jota YK:n pakolaisjärjestö UNHCR pitää pakolaisena. Kiintiöpakolaisille myönnetään oleskelulupa kansainvälisen suojelun perusteella. Suomessa eduskunta päättää vuosittain siitä, kuinka monta kiintiöpakolaista Suomi sitoutuu ottamaan.*

¹ Työ- ja elinkeinoministeriö (2025) *Kotoutumisen sanasto*, 2. laitos.

Maahanmuuttaja - Suomeen muuttanut henkilö, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti.

Pakolainen – Henkilö, joka oleskelee kotimaansa tai entisen tavallisen asuinmaansa ulkopuolella, koska hänellä on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rotunsa, uskontonsa, kansallisuutensa, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisensa tai poliittisen mielipiteensä vuoksi, ja jolle on tämän vainon vuoksi myönnetty pakolaisasema. Yleiskielessä sanaa pakolainen voidaan käyttää myös laajemmassa merkityksessä, jolloin sillä viitataan vainon vuoksi pakenevien lisäksi ihmisiin, jotka ovat joutuneet pakenemaan esimerkiksi aseellisten selkkausten, laajamittaisen väkivallan, ihmisoikeusloukkausten, luonnonmullistusten tai sosioekonomisen hätätilan seurauksia.

Tilapäistä suojelua saava henkilö – Henkilö, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa, koska hän ei voi palata turvallisesti kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa aseellisen selkkauksen, muun väkivaltatilanteen tai ympäristökatastrofin vuoksi.

Turvapaikanhakija – Henkilö, joka hakee kansainvälistä suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Jos turvapaikanhakija saa kansainvälistä suojelua, hän saa pakolaisaseman ja pakolaisasemaan perustuvan oleskeluluvan.

Työperäinen maahanmuuttaja – Ulkomaalainen henkilö, joka muuttaa toiseen maahan työskennelläkseen siellä. Työperäiselle maahanmuuttajalle myönnetään oleskelulupa työn teon perusteella. Työperäiset maahanmuuttajat jäävät usein lakisääteisen kotoutumisohjelman ulkopuolelle, koska he eivät ole työttömiä työnhakijoita, eikä palvelutarpeen arviointia yleensä tehdä.

1. Johdanto

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) mukaan kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kunnalla on kokonaisvastuu hyvien edellytysten luomisesta maahanmuuttajien yhteiskuntaan asettumiselle tarjoamalla yleistä ohjausta ja neuvontaa sekä varmistamalla, että maahanmuuttajilla on pääsy yksilölliseen kotoutumishjelmaan.²

Onnistuneen kotoutumistyön varmistamiseksi kunnalla on oltava selkeä suunnitelma ja konkreettisia kotoutumista edistäviä toimenpiteitä. Närpiön kaupunki on laatinut monialaisessa yhteistyössä ohjausasiakirjan, joka toimii kotoutumisen ja kaksisuuntaisen kotoutumisen suunnitelmana sekä toimenpideohjelmana vuosille 2026–2029.

Suunnitelman tarkoituksena on luoda selkeä rakenne sille, miten kaupunki edistää kotoutumista pitkäjänteisesti, koordinoitusti ja lakisääteisesti. Suunnitelma toimii pohjana kaupungin sisäiselle työlle sekä yhteistyölle ulkoisten toimijoiden kanssa. Suunnitelma perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön ja kansallisiin suosituksiin sekä kaupungin sisäisiin tavoitteisiin ja paikallisiin tarpeisiin.

Suunnitelma koostuu kahdesta osasta, joista ensimmäinen sisältää taustatietoa, tilastoja sekä kuvauksen siitä, miten kaupungin kotoutumistyö on järjestetty. Toinen osa koostuu toimenpideohjelmasta, joka sisältää konkreettisia toimenpiteitä kaupungin kotoutumistyöhön tulevana vuosina.

Onnistunut kotoutuminen perustuu yksilön ja yhteiskunnan väliseen vuorovaikutukseen ja edellyttää tiivistä ja monialaista yhteistyötä. Kotoutumissuunnitelma onkin laadittu kaupungin eri toimialojen välisessä vuoropuhelussa. Uudet kuntalaiset ovat osallistuneet työhön jakamalla kokemuksiaan ja näkemyksiään keskustelutilaisuuksissa ja kyselytutkimuksissa. Uusien kuntalaisten ääntä on tuotu esiin valittuina lainauksina suunnitelmassa.

² Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023

2. Laki kotoutumisen edistämisestä

Kaupungin kotoutumistyötä ohjaa ensisijaisesti laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023). Kotoutumislain tarkoituksena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista. Lain avulla halutaan varmistaa, että kaikki maahanmuuttajat saavat perustietoa sekä ohjausta ja neuvontaa suomalaisesta yhteiskunnasta, työelämästä ja kotoutumista edistävästä palveluista. Tarkoituksena on lisäksi edistää paikallisesti tai alueellisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Lakia on päivitetty, ja uudet muutokset tulivat voimaan 1.1.2025.³

Kotoutumislain kokonaisuudistuksen tavoitteena on:

- tehostaa kotoutumista
- vahvistaa maahanmuuttajien työllisyyttä
- vahvistaa maahanmuuttajien tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta
- edistää työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumista
- edistää osallisuutta yhteiskunnassa
- vahvistaa kielitaitoa⁴

Uusien tavoitteiden saavuttamiseksi kotoutumislakiin on tuotu uusia säännöksiä. Kunnan on muun muassa tarjottava kotoutumishjelma, joka sisältää kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluita. Kotoutumishjelma on palvelukokonaisuus, joka järjestetään kotoutumisprosessin alkuvaiheessa. Toinen uudistus on monikielinen yhteiskuntaorientaatio maahanmuuttajan omalla äidinkielellä tai kielellä, jota hän hallitsee hyvin.

Yhteiskuntaorientaatiossa maahanmuuttajat saavat tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta sekä omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Kotoutumiskoulutuksen loppuvaiheessa maahanmuuttajan kielitaito on testattava.

1.1.2025 alkaen kunnilla on kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä, kun työ- ja elinkeinopalvelut on siirretty valtiolta kunnille. Kunta vastaa sekä työttömien työnhakijoiden että työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumisen edistämisestä. Työttöminä työnhakijoina olevien kotoutumisasiakkaiden alkuvaiheen palvelut, kuten kartoitus ja

³ Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023

⁴ Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) (s.a.) *Kotoutumislain*

kotoutumissuunnitelman laatiminen, järjestää ensisijaisesti Pohjanmaan työllisyysalue. Työvoiman ulkopuolella olevien alkuvaiheen palvelut järjestää kaupungin kotoutumisyksikkö.

3. Kaksisuuntainen kotoutuminen

Närpiön kaupungilla on kaksisuuntaisen kotoutumisen toimintasuunnitelma, jonka viranhaltijat ja luottamushenkilöt ovat laatineet ja jonka kaupunginhallitus hyväksyi vuonna 2021. Suunnitelman tarkoituksena on konkreettisin toimenpitein ”jatkaa kotoutumisen parissa tähän asti tehtyä hyvää työtä ja kehittää edelleen kaupungin sisäistä monialaista yhteistyötä”⁵. Toimintasuunnitelman ansiosta on toteutettu konkreettisia toimenpiteitä, ja kaupungin kotoutumistyö on kehittynyt ja parantunut. Esimerkkejä toteutetuista toimenpiteistä ovat kotoutumiskoordinaattorin palkkaaminen sekä kotoutumisasioihin liittyvän tiiviimmän yhteistyön luominen kaupungin sisällä.

Uuden suunnitelman laadinnan myötä kaksisuuntaisen kotoutumisen toimintasuunnitelma on sisällytetty tähän asiakirjaan, ja tämä suunnitelma korvaa aiemman toimintasuunnitelman. Kaupunki haluaa jatkaa kotoutumistyön kehittämistä ja parantamista konkreettisin toimenpitein. Kaksisuuntainen kotoutuminen on kaupungin kotoutumistyön peruspilari, ja kaksisuuntaisen kotoutumisen periaate leimaa keskeisesti päivittäistä työtä.

Kaksisuuntaisen kotoutumisen käsite sisältyy Euroopan unionin kotouttamispolitiikan peruseriaatteisiin, joissa kotoutuminen määritellään dynaamiseksi, molemminpuoliseksi vastavuoroisen sopeutumisen prosessiksi.⁶ Kaksisuuntaisessa kotoutumisessa on kyse molemminpuolisesta ymmärryksestä, kunnioituksesta ja osallisuudesta sekä siitä, että sekä suomalaiset että maahanmuuttajat ovat mukana kotoutumisessa ja oppivat toisiltaan.⁷ Työ- ja elinkeinoministeriö korostaa kotoutumisen määritelmässään, että kotoutumisprosessi edellyttää aktiivisuutta sekä maahanmuuttajalta itseltään että vastaanottavalta

kokonaisuudistus (KOTO24)

⁵ Närpiön kaupunki (2021) *Närpiön kaupungin kaksisuuntaisen kotoutumisen suunnitelma*

⁶ Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) (s.a.) *Yhteiskunnan vastaanottavuus*

⁷ Björklund, Margareta (2018) *Tvåvägsintegration behövs i Finland*

yhteiskunnalta.⁸ Laki kotoutumisen edistämisestä korostaa hyvien väestösuhteiden merkitystä kotoutumisprosessissa.

Kotoutuminen tapahtuu yksilöiden välisessä sekä yksilön ja yhteiskunnan välisessä vuorovaikutuksessa, jossa yksilöt oppivat toisiltaan. Esimerkkinä kaupungissa tehtävistä kaksisuuntaisen kotoutumisen konkreettisista toimenpiteistä on eri kulttuurien esiintuominen sekä tiedon ja osaamisen levittäminen esimerkiksi luentojen, kielikurssien ja aktiviteettien avulla. Toinen esimerkki on monikulttuuristen kohtaamispaikkojen luominen, joissa voi tavata ja seurustella kulttuuri- ja kielirajojen yli. Sosiaalisten kontaktien ja osallistavan vuorovaikutuksen kautta voidaan yhdessä löytää polkuja eteenpäin kotoutumisprosessissa ja yhteiskunnassa. Toimenpideohjelmassa esitellään lisää konkreettisia kaksisuuntaisen kotoutumisen tekoja.

” Viihdyn hyvin Närpiössä. Monet ovat kotoisin eri maista, mutta toisten kanssa ollaan tekemisissä ja tervehditään iloisesti.”
- Vastaaaja, kyselytutkimus 2025

4. Monikulttuurinen Närpiö

Närpiö on pieni mutta monikulttuurinen kaupunki, jossa on edustettuna yli 20 eri kansallisuutta. Närpiön väkiluku 31.12.2024 oli 9 554 asukasta, joista ulkomaalaistaustaisia oli 2 197 (23 %) ja 2 081 henkilön (22 %) äidinkieli oli muu kuin ruotsi tai suomi.⁹

Närpiöllä on pitkä kokemus kotouttamistyöstä, ja kaupunki on vuosien varrella kunnostautunut ottamalla vastaan kokoonsa nähden suuren määrän pakolaisia. Ensimmäiset kiintiöpakolaiset saapuivat Närpiöön Vietnamista vuonna 1988. 1990-luvulla pakolaisten vastaanottamista Vietnamista jatkettiin, ja samalla vuosikymmenellä otettiin vastaan kiintiöpakolaisia myös entisen Jugoslavian alueelta.

2000-luvulla suurin osa maahanmuuttajista on ollut työperäisiä maahanmuuttajia. Pakolaisten vastaanotossa pidetyn tauon jälkeen kunta otti vuonna 2014 vastaan ryhmän kiintiöpakolaisia Sudanista. 2020-luvulla työperäinen maahanmuutto on jatkunut, ja

⁸ Työ- ja elinkeinoministeriö (2025) *Kotoutumisen sanasto, 2. laitos.*

⁹ Tilastokeskus: Suomen virallinen tilasto (2025), Väestörakenne

vuodesta 2022 alkaen on otettu vastaan myös pakolaisia Ukrainasta.

Kuntaan kohdistuneen maahanmuuton – sekä humanitaarisen että työperäisen – ansiosta väestöpohja on pysynyt vakaana ja yritysten työvoiman saanti on voitu turvata. Närpiössä työperäinen maahanmuutto painottuu erityisesti kasvihuonealalle ja metalliteollisuuteen, mutta maahanmuuttajia työskentelee myös muun muassa hoitoalalla, ravintoloissa ja kaupoissa.

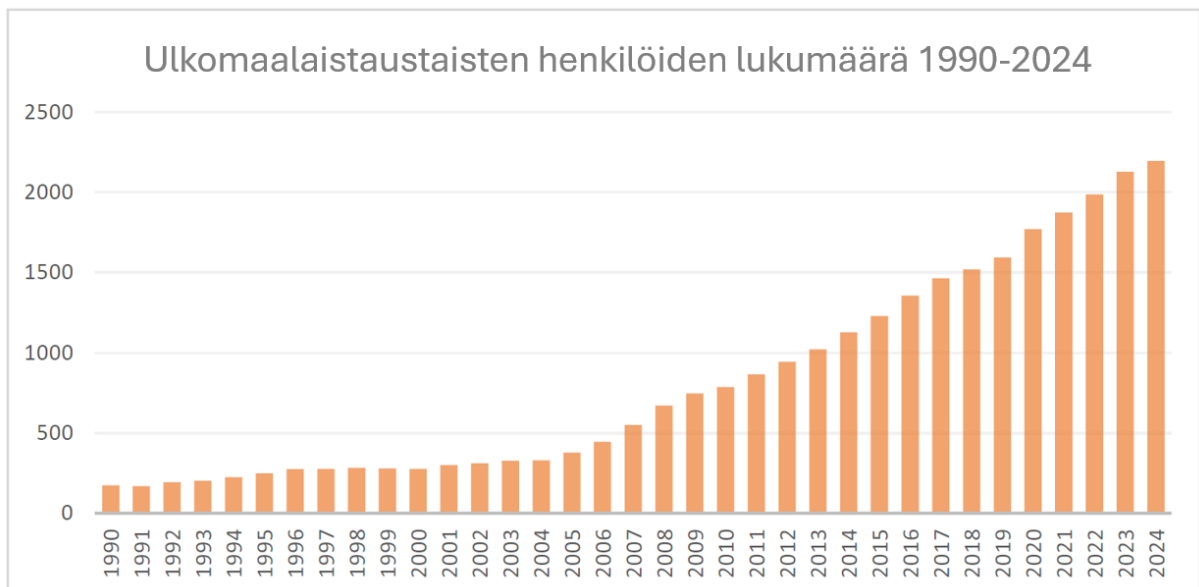
”Tunnen itseni tervetulleeksi Närpiöön. Osallistun ruotsin kielen kursseille, ja perheeni pääsee lääkäriin aina tarvittaessa. Lapseni on päiväkodissa. Opettajat ovat erittäin omistautuneita ja välittäviä.”
– Vastaaja, kyselytutkimus 2025

Yhteenvedon voidaan todeta, että ihmiset muuttavat Närpiöön muista maista useista eri syistä. Suuri osa tulee töiden perässä, jotkut tarvitsevat suojelua sodan takia, kun taas osa muuttaa perhesyiden vuoksi. Seuraavaksi esitellään Närpiön tulomuuttoa koskevia tilastotietoja, minkä jälkeen kuvaillaan tarkemmin, miten kotouttamista edistävä työ on kaupungissa järjestetty.

”Haluan asua Närpiössä, maksaa veroja ja osallistua kaupungin kehittämiseen.”
- Vastaaja, kyselytutkimus 2025

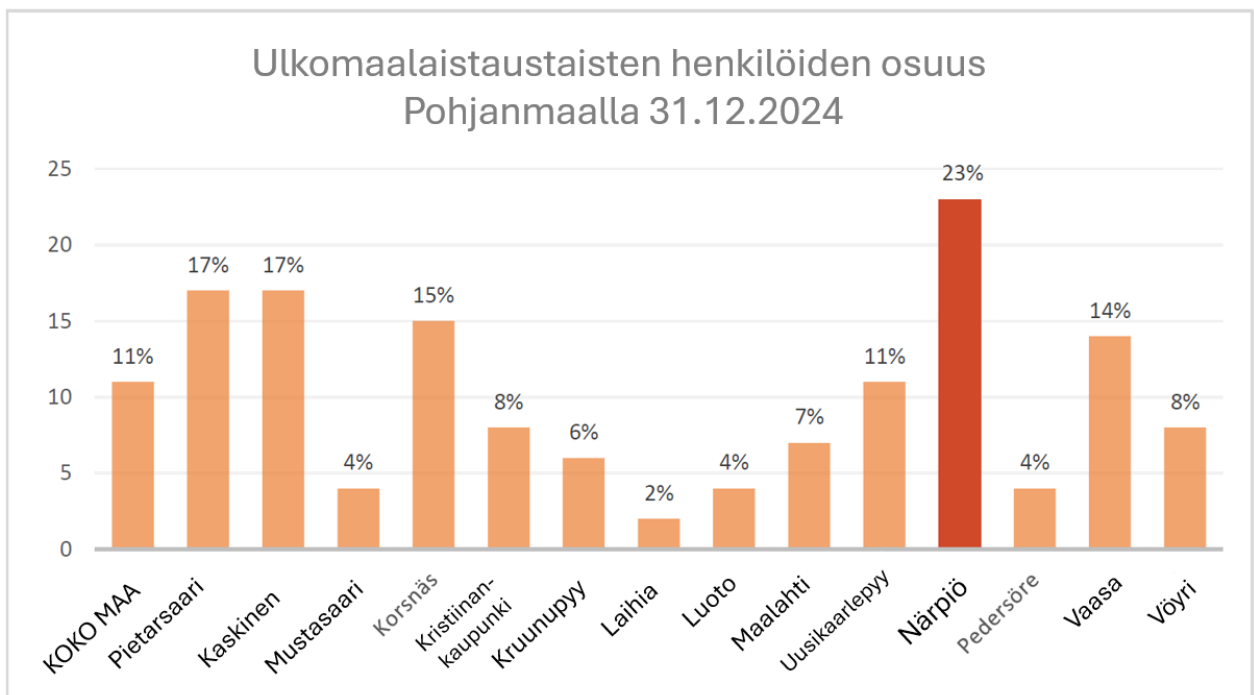
4.1 Tilastotietoa Närpiön tulomuutosta

4.1.1 Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden lukumäärä Närpiössä 1990–2024

Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden lukumäärä on kasvanut tasaisesti 2000-luvun alusta lähtien. Vuodesta 2005 lähtien muuta syntyperää olevien kuntalaisten lukumäärä on kasvanut poikkeuksellisen paljon. Vuonna 2005 Närpiössä oli 378 ulkomaalaistaustaista asukasta, ja vuonna 2024 luku oli 2 197 henkilöä. Tämä merkitsee lähes 500 prosentin kasvua vajaassa 20 vuodessa.

4.1.2 Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden lukumäärä Pohjanmaalla

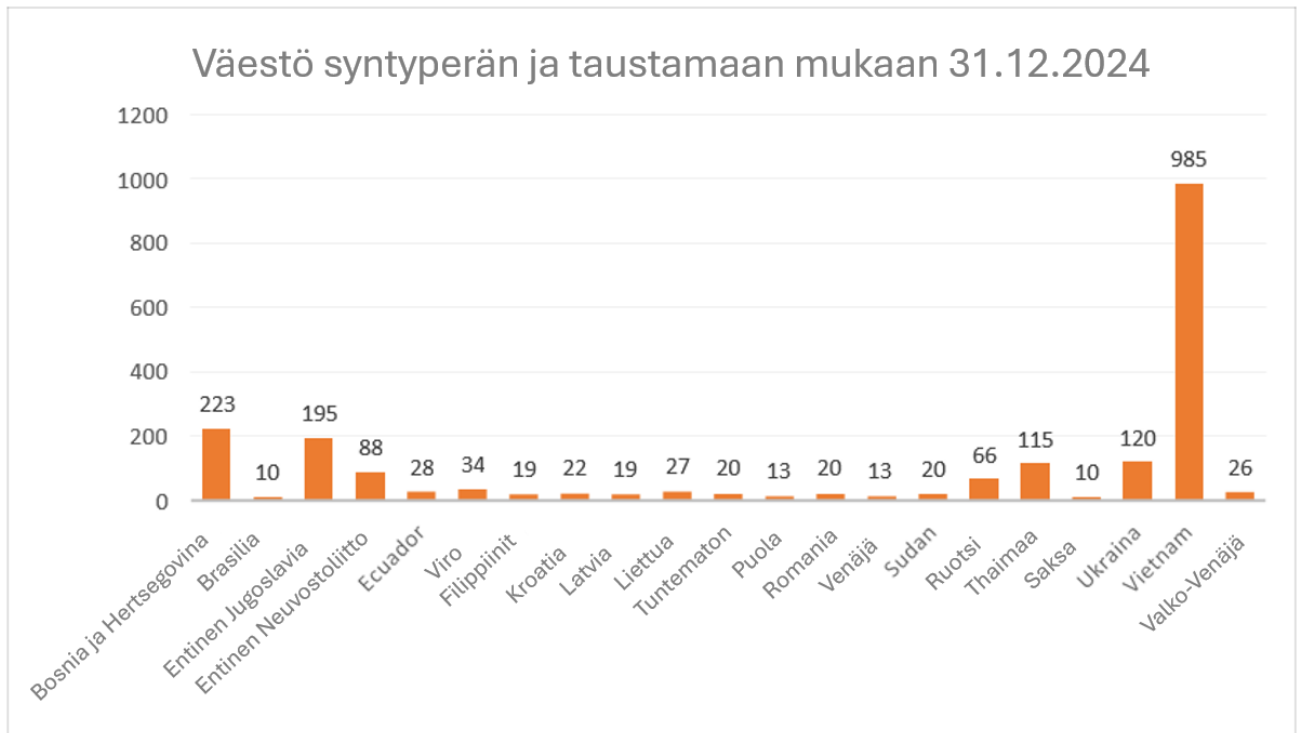

Koko maassa oli 623 949 (11 %) ulkomaalaistaustaista henkilöä 31.12.2024.

Pohjanmaan kunnista Närpiössä oli suurin osuus (23 %) ulkomaalaistaustaisia henkilöitä. Myös naapurikunnissa Kaskisissa (17 %), Korsnäsissä (15 %) ja Kristiinankaupungissa (8 %) ulkomaalaistaustaisten osuus on kansallisesti tarkasteltuna suuri.¹⁰

¹⁰ Tilastokeskus: Suomen virallinen tilasto (2025), Väestörakenne

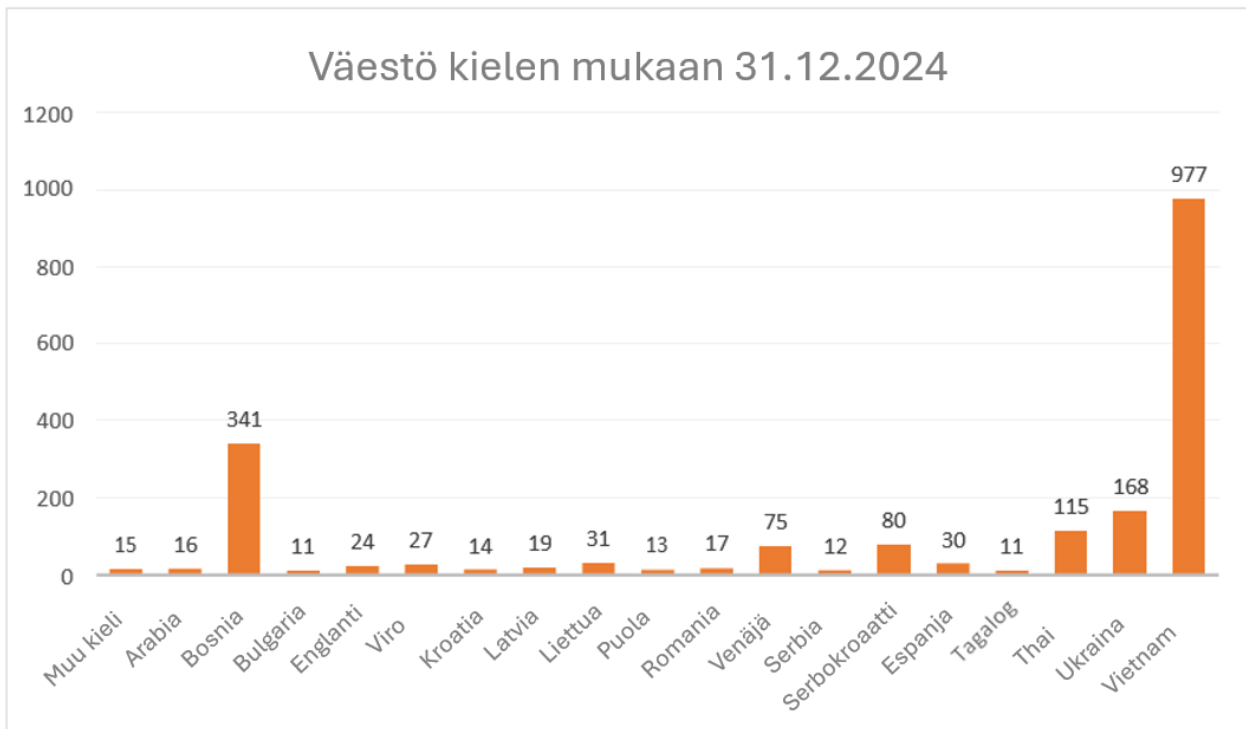
4.1.3 Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden lukumäärä Närpiössä alkuperämaittain

31.12.2024 Närpiössä oli 9 554 asukasta, joista 2 197 (23 %) oli ulkomaalaistaustaisia. Närpiössä on edustettuna yli 20 eri kansallisuutta. Suurin osa ulkomaalaistaustaisista on kotoisin Vietnamista (985 henkilöä), Bosniasta ja Hertsegovinasta (223 henkilöä), entisestä Jugoslaviasta (195 henkilöä), Ukrainasta (120 henkilöä) ja Thaimaasta (115 henkilöä). Yllä olevassa tilastossa eivät näy maat, joista on kotoisin alle viisi henkilöä, joten eri kansallisuuksien todellinen määrä ei selviä näistä luvuista.¹¹

¹¹ Tilastokeskus: Suomen virallinen tilasto (2025), Väestörakenne

4.1.4 Äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien asukkaiden lukumäärä Närpiössä

31.12.2024 Närpiössä oli 2 081 henkilöä (22 %), joiden äidinkieli oli muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Närpiössä puhutaan yli kahtakymmentä eri kieltä. Suurimmat kieliryhmät kotimaisten kielten lisäksi ovat vietnam (977 henkilöä), bosnia (341 henkilöä), ukraina (168 henkilöä) ja thai (115 henkilöä). Yllä olevassa tilastossa eivät näy äidinkielet, joita puhuu alle viisi henkilöä, joten äidinkielen tai puhuttujen kielten todellinen lukumäärä ei selviä näistä luvuista.¹²

Tilastotietojen perusteella voidaan todeta, että Närpiössä asuu paljon taustaltaan ulkomaalaisia henkilöitä ja että muuta alkuperää olevien henkilöiden määrä on huomattava sekä alueellisella että kansallisella tasolla. Närpiössä puhutaan useita eri kieliä, ja edustettuina on monia eri kansallisuuksia. Tässä yhteydessä on myös syytä huomioida, että osa kunnassa oleskelevista ulkomailta tulleista henkilöistä ei välttämättä ole (vielä) rekisteröitynyt kuntaan, eivätkä he siksi näy virallisissa tilastoissa. Kausityöntekijät, tilapäistä suojelua saavat henkilöt ja turvapaikanhakijat voivat esimerkiksi jäädä tilastojen ulkopuolelle.

¹² Tilastokeskus: Suomen virallinen tilasto (2025), Väestörakenne

Muualta Närpiöön muuttavat henkilöt auttavat meitä muun muassa pitämään maaseudun elävänä, luomaan vakaan väestöpohjan sekä pitämään yllä kaupungin hyvää palvelutarjontaa. Kulttuurinen monimuotoisuus on rikkaus ja voimavara sekä tänä päivänä että tulevaisuudessa. Närpiöön suuntautunut lisääntynyt maahanmuutto on vuosien varrella luonut kasvavan tarpeen kotoutumispalveluille. Seuraavissa luvuissa esitellään kaupungin kotoutumista edistävät palvelut sekä monialainen kotoutumistyö tarkemmin.

5. Närpiön kaupungin kotoutumistyö

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu kotoutumisen edistämisen suunnittelusta ja kehittämisestä paikallistasolla. Kotoutumista edistävää työtä on kehitettävä monialaisena yhteistyönä.¹³

Työ- ja elinkeinoministeriön määritelmän mukaan kotoutuminen on prosessi, jossa yksilön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo yhteiskunnassa lisääntyvät. Prosessi edellyttää aktiivisuutta sekä yksilöltä että yhteiskunnalta.¹⁴ Toiset määrittelevät kotoutumisen monimutkaiseksi ja monitahoiseksi käsitteeksi, joka voi liittyä kaikkeen asumistilanteesta, kielitaidosta ja työllistymisestä aina terveyteen, yhteenkuuluvuuden tunteeseen, yhdenvertaisuuteen, sosiaalisiin suhteisiin, arvoihin ja perinteisiin.¹⁵¹⁶ Agerin ja Strangin (2008) mukaan kotoutumiselle ei ole olemassa yhtä ainoaa, yleisesti hyväksyttyä määritelmää, teoriaa tai mallia¹⁷. Kotoutumisprosessi onkin luonnollisista syistä erilainen eri ihmisillä, minkä vuoksi se tulee muotoilla ja arvioida tilannekohtaisesti.

Tässä asiakirjassa kotoutumistyötä ja kotoutumista edistäviä toimenpiteitä esitellään yleisellä tasolla. Närpiön kaupungissa kotoutumiseen sovelletaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa maahanmuuton syystä riippumatta, ja kaikki kaupungin toimialat tekevät yhteistyötä kotoutumiseen liittyvissä asioissa.

¹³ Laki kotoutumisen edistämisestä, luku 5 § 45

¹⁴ Työ- ja elinkeinoministeriö (2025) *Kotoutumisen sanasto, 2. laitos*.

¹⁵ Helander, Mika (2015) *Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland*

¹⁶ Meral, Kadir (2024) *Fyra rum för integration. Inspirationsbok om lyckad inkludering och etablering av utrikesfödda*

¹⁷ Ager, Alastair och Strang, Alison (2008) *Understanding Integration: A Conceptual Framework*

Jokainen toimiala vastaa siitä, että kunkin osaston toiminnassa noudatetaan lakeja, strategioita, suunnitelmia ja ohjeistuksia. Tässä luvussa keskitytään siihen, miten kaupunki on organisoinut kotoutumista edistävän työn.

5.1 Kaupungin hyvinvointi- ja kotoutumisjaosto ja kaupungin kotoutumisyksikkö

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva hyvinvointi- ja kotoutumisjaosto pitää säännöllisesti kokouksia kaupungin henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa. Jaoston tehtäviin kuuluu muun muassa edistää, tukea ja seurata kaupungin kotoutumistyötä kunnille kotoutumislaisilla säädetyn tehtävän mukaisesti.

Kaupungin kotoutumisyksikkö kuuluu hallinto-osaston *hyvinvoinnin, kotoutumisen ja työllisyyden edistämisen* osa-alueeseen, ja siitä käytetään jäljempänä nimitystä kotoutumisyksikkö. Kotoutumisyksikköön kuuluu viisi työntekijää. Yksi palveluneuvoja työskentelee kaupungin palvelupisteessä (Närpiöntie 4) ja ohjaa kunnan asukkaita erilaisissa viranomaisasioissa. Seuraavat neljä työskentelevät kokopäivätoimisesti kotoutumisen parissa:

- kotoutumiskoordinaattori
- kotoutumisneuvoja (Welcome Office)
- kotoutumisohjaaja
- kielenkääntäjä/tulkki

Kotoutumisyksikkö tukee kaupungin toimialoja kotoutumiseen liittyvissä asioissa ja kotoutumista edistävän työn kehittämisessä. Kotoutumisyksikön palvelut on suunnattu pakolaisille, turvapaikanhakijoille, työperusteisille maahanmuuttajille sekä perhesyiden tai opintojen vuoksi muuttaneille. Kotoutumisyksikkö tarjoaa palveluita myös työnantajille ja yhteistyökumppaneille. Kotoutumispalveluiden tarkoituksena on tarjota tietoa, ohjausta ja neuvontaa maksuttomasti ja matalalla kynnyksellä. Kotoutumisyksikkö antaa tietoa kunnan ja eri viranomaisten tarjoamista palveluista. Tavoitteena on osallistaa kaikki maahanmuuttajat yhteiskuntaan.

Kotoutumiskoordinaattorin työtehtäviin kuuluu kotoutumistyön sisäinen koordinointi. Koordinaattori sovittaa myös yhteen yhteistyötä muiden kuntien, viranomaisten ja muiden

toimijoiden kanssa. Esimerkkejä kotoutumisyksikön ulkoisista yhteistyökumppaneista ovat Pohjanmaan työllisyysalue, Pohjanmaan hyvinvointialue, Pohjanmaan ELY-keskus, Punainen Risti ja Folkhälsan.

Kotoutumisneuvoja ja kotoutumisohjaaja tarjoavat ohjausta ja neuvontaa erilaisissa viranomaisasioissa sekä tiedottavat kaupungin tarjoamista palveluista.

Tulkki/kielenkääntäjä tukee ensisijaisesti sivistysosastoa ja tulkaa sekä kääntää materiaalia vietnamin kielelle.

Kotoutumisyksikkö palvelee päivittäin useilla eri kielillä ja tarvittaessa voidaan käyttää myös tulkkaukspalveluita. Kotoutumisyksikkö ylläpitää ja kehittää osaamistaan osallistumalla säännöllisesti koulutuksiin ja työpajoihin sekä ylläpitämällä verkostoja kotoutumista edistäviin toimijoihin paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

5.2 Kotoutumista edistävät toimenpiteet kaupungin toiminnassa

Yhteistyö ja monialainen toiminta on aiemmin todetun mukaisesti erittäin tärkeää kotoutumista edistävälle työlle. Kotoutumista edistävät toimenpiteet näkyvät kaupungin kaikilla toimialoilla, ja toimialat tekevät yhteistyötä inklusiivisen viestinnän ja osallisuuden edistämiseksi.

Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa on esimerkiksi valmistavaa opetusta, kielellistä tukea ja kulttuurielementtejä, jotka edistävät lasten ja nuorten kotoutumisprosessia. Vapaa-aikaosaston järjestämä toiminta on inklusiivista ja tarkoitettu kaikille kuntalaisille. Kirjastossa on tarjolla kirjallisuutta useilla eri kielillä.

Kotoutumisessa on kyse myös oman kulttuurin säilyttämisestä ja oman äidinkielen edistämisestä, ja siksi järjestetään esimerkiksi kotikielen opetusta kansalaisopiston kautta, eri kulttuureita käsitteleviä teemailtoja sekä kulttuuritapahtumia, joissa eri kulttuurit saavat näkyvyyttä. Teknisen osaston toiminnassa kotoutumisen edistäminen näkyy esimerkiksi viihtyisän elinympäristön luomisena kaupungin kaikille asukkaille. Hallinto-osasto johtaa kotoutumisyksikköä ja ylläpitää yhteistyötä elinkeinoelämän ja yhdistysten kanssa.

Kaupungin konserniyhtiöt tekevät myös kotoutumista edistävää työtä. Kotoutumisyksikkö tekee yhteistyötä esimerkiksi Närpiön Asuntojen kanssa asumisoppaiden kääntämiseksi eri

kielille. Kaupunki tekee yhteistyötä myös paikallisten kotoutumista edistävien yhdistysten kanssa ja tukee niitä. Kaupungin osastot osallistuvat säännöllisesti erilaisiin kotoutumista edistäviin hankkeisiin yhdessä eri toimijoiden kanssa.

5.3 Kotoutumisen palvelukokonaisuus vastasaapuneille

Kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutumisasiakkaiden yleisestä neuvonnasta ja ohjauksesta¹⁸. Uuden kotoutumislain mukaan kunnalla on oltava kotoutumisohjelma, eli palvelukokonaisuus alkuvaiheen kotoutumisprosessia varten. Kotoutumisohjelman on sisällettävä seuraavat palvelut:

- osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi
- kotoutumissuunnitelman laadinta
- monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- kotoutumiskoulutus ja kielitaidon päättöttestaus
- muuta koulutusta ja palveluita, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä
- ohjaus ja neuvonta

Edellä mainittujen käsitteiden selitykset löytyvät sivujen 1–3 sanastosta. Alla täsmennetään palveluiden vastuujakoa.

Osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin tekee joko kotoutumisyksikkö tai Pohjanmaan työllisyysalue asiakkaan kanssa yhdessä tehtävän kartoituksen muodossa. Kunta vastaa kotoutumispalveluista työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille, kuten nuoret, joilla ei ole oikeutta työllisyysalueen palveluihin, eläkeikäiset sekä kotona lapsia hoitavat vanhemmat. Pohjanmaan hyvinvointialue osallistuu tarvittaessa arviontiin, jos henkilöllä on erityistarpeita, esim. ilman huoltajaa maahan tulevat lapset ja työkyvyttömyyseläkeläiset. Pohjanmaan työllisyysalue vastaa työttömien työnhakijoiden arvioinnista.

Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia samanaikaisesti osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin kanssa, ja sen laatii kotoutumisyksikkö tai Pohjanmaan työllisyysalue. Pohjanmaan hyvinvointialue osallistuu tarvittaessa suunnitelman laatimiseen.

¹⁸ Laki kotoutumisen edistämisestä, luku 2 § 10

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio järjestetään aikuisopistossa kaupungin suurimmille kieliryhmille, esim. vietnamiksi ja bosniaksi. Muissa tapauksissa yhteiskuntaorientaatio järjestetään yhteistyössä lähikuntien ja Pohjanmaan työllisyysalueen kanssa.

Kotoutumiskoulutuksen ja kielitaidon lopputestauksen ruotsiksi järjestää Närpiön aikuisopisto. Suomenkielinen kotoutumiskoulutus järjestetään joko Pohjanmaan työllisyysalueen kautta tai siten, että asiakas hakeutuu suomenkielisiin kotoutumiskoulutuksiin esim. Kristiinankaupunkiin tai Vaasaan. Kotoutumiskoulutuksiin sisältyy lopputestaus, joka järjestetään joko sisäisesti tai ostopalveluna. Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa asiakas päättää, onko kotoutumiskieli ruotsi vai suomi.

Muuta koulutusta, esim. kielikoulutusta henkilöille, joilla on luku- ja kirjoitusvaikeuksia, voidaan järjestää aikuisopistossa. Suomenkielistä luku- ja kirjoitustaidon opetusta järjestetään muun muassa Kristiinankaupungissa. Täydentävää kielikoulutusta järjestetään muun muassa aikuisopistossa ja lähikunnissa. Jatkokoulutusta järjestää esim. YA (Yrkesakademin i Österbotten).

Ohjausta ja neuvontaa kotoutumisprosessin aikana annetaan kaupungin kotoutumisyksikön toimesta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Kotoutumisohjelma voi sisältää myös muita kotoutumista edistäviä palveluja¹⁹. Kaikille kuntaan muuttaville lähetetään tervetuliaispaketti. Paketti sisältää kangaskassin, jossa on kaupunginjohtajan tervehdys, Närpes Info- ja Visit Närpes -lehdet, Närpiön matkailukartan, kotoutumisyksikön ja vapaa-aikaosaston esitteitä sekä joitakin pieniä lahjoja.

Kotoutumisyksikkö voi toimia myös jalkautuvasti ja ottaa yhteyttä uusiin asukkaisiin sekä tehdä tiedotuskäyntejä kouluihin ja työpaikoille. Kaupunginhallituksen hyvinvointi- ja kotoutumisjaosto myöntää lisäksi yhdistyksille hankerahoitusta kotoutumista edistävää toimintaa varten.

Kaupungin kotoutumisohjelma on tiivistetty ja kuvitettu selkeäksi paketiksi, joka löytyy tämän asiakirjan liitteistä sekä kaupungin verkkosivuilta.

¹⁹ Laki kotoutumisen edistämisestä, luku 2 § 13

5.4 Aukkaiden ajatuksia elämästä Närpiössä

Edellä on esitelty lakisääteiset toimenpiteet ja kaupungin kotoutumistyö. Kotoutumistyön kehittämiseksi edelleen on merkityksellistä kuulla vastasaapuneiden mielipiteitä elämästä Närpiössä sekä heidän toiveitaan kotoutumiseen liittyen. Maahanmuuttajien mielipiteitä kuullaan päivittäisessä asiakaspalvelutyössä sekä erilaisten kyselytutkimusten kautta.

Kevätlukukaudella 2025 aikuisopiston kielikurssilaisten keskuudessa toteutettiin viihtyvyysskysely. Vuoden 2024 aikana järjestettiin myös Uudenmaan ELY-keskuksen hyviä väestösuhteita käsittelevän hankkeen kautta keskustelutilaisuuksia, joissa osallistujat pääsivät omalla äidinkielellään jakamaan kokemuksiaan, näkemyksiään ja mielipiteitään osallisuudesta, asenteista, turvallisuuden tunteesta sekä vuorovaikutuksesta omassa kunnassaan.

Vuosien 2024–2025 aikana tehdyt tutkimukset osoittavat, että maahanmuuttajat viihtyvät pääsääntöisesti hyvin Närpiössä ja arvostavat kaupungin luontoa, turvallisuutta sekä palveluita. Osan kielitaito on rajallinen, mutta heille on tärkeää oppia kieli ja käydä töissä. Vastapainona arvostetaan sosiaalista kanssakäymistä ja vapaa-aikatoimintaa.

”Haluan apua työpaikan löytämisessä. Tarvitaan myös maksuttomia ruotsin ja suomen kielen iltakursseja, jotta kieltä on mahdollista oppia helposti myös työssäkäynnin ohella.” – Vastaaja, kyselytutkimus 2025

Osalle työmarkkinoille pääsy voi olla vaikeaa, mikä johtaa taloudellisiin haasteisiin. Myös omiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyen on tietämättömyyttä, ja epävarmuutta siitä, miten poliittinen päätöksenteko toimii. Joillakin on terveysongelmia. Vapaa-ajan osalta useilta puuttuu tietoa mahdollisista harrastuksista ja toiminnasta. Lisäksi esiintyy yksinäisyyttä ja olisi toiveita tutustua useampiin ihmisiin. Sekä sisä- että ulkotiloihin toivotaan lisää kohtaamispaikkoja. Monet maahanmuuttajat haluavat tutustua paikallisväestöön ja keksiä yhteistä toimintaa.

”Auttakaa ihmisiä lähestymään toisiaan; olemme paljon kotona, ja se tekee mielen alakuloiseksi.” - Vastaaja, kyselytutkimus 2025

Aukkaiden mielipiteet on huomioitu. Hyvät väestösuhteet -hankkeen tulokset on esitelty kaupungin asiantuntijoille ja luottamushenkilöille, ja ratkaisuehdotuksista on keskusteltu.

Esiin tulleiden ongelmien ratkaisemiseksi kotoutumisyksikkö jatkaa toiminnastaan tiedottamista pitämällä tiedotustilaisuuksia. Kaupunki työskentelee aktiivisesti monikulttuuristen kohtaamispaikkojen luomiseksi ja myöntää vuosittain toiminta-avustuksia osallisuutta edistäville yhdistyksille. Kaupunki jatkaa tiedottamista vapaa-ajan harrastus- ja yhdistystoiminnasta ja pyrkii lisäämään avoimuutta. Kielikursseja järjestetään aikuisopiston kautta, ja suomen kielen kurssien osalta tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa. Kaupungilla on työllisyyskoordinaattori, joka tukee työllisyyteen liittyvissä kysymyksissä. Liikuntaneuvontaa on saatavilla ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä. Uusien asukkaiden mielipiteet ovat arvokkaita, ja niitä kuullaan ja huomioidaan myös jatkossa.

5.5 Onnistuneen kotoutumisprosessin haasteet ja uhat

Kotoutumisprosessi on monimutkainen, ja siihen vaikuttaa joukko tekijöitä, jotka vaihtelevat yksilön ja tilanteen mukaan. Maahanmuuttajien itse esiin nostamat ongelmat – kuten yksinäisyys, puutteellinen kielitaito ja vaikeudet vakiinnuttaa asema työmarkkinoilla – vahvistuvat myös päivittäisessä kotoutumistyössä. Nämä kokemukset antavat arvokasta tietoa esteistä, joita matkan varrella voi kohdata.

Näiden henkilökohtaisten kokemusten lisäksi kaupungin henkilöstö on tunnistanut muitakin tekijöitä, jotka voivat vaarantaa onnistuneen kotoutumisen, muun muassa:

- Ruotsin tai suomen kielen oppimisen vaikeudet sekä nuorilla että vanhemmilla, mikä vaikeuttaa sekä sosiaalista osallisuutta että pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.
- Puutteellinen tietoisuus kaupungin ja yhteiskunnan palveluista, mikä voi johtaa siihen, etteivät vastasaapuneet saa niitä palveluita ja tukea, joihin heillä on oikeus.
- Taloudelliset haasteet, jotka vaikuttavat terveyteen ja hyvinvointiin.
- Psykkiset ja fyysiset terveysongelmat, jotka voivat vaikuttaa kykyyn osallistua kotoutumista edistävään toimintaan.
- Asuntopula ja ahtaasti asuminen, jotka voivat vaikeuttaa asettumista ja viihtymistä uudessa yhteisössä

- Ulkopuolisuuden tunne ja heikko hyvinvointi, jotka voivat vaikuttaa sekä terveyteen että motivaatioon.
- Kulttuurierot ja normikonfliktit, joissa arvomaailmojen tai perherakenteiden erot voivat johtaa väärinkäsityksiin tai konflikteihin.

Nämä tekijät muodostavat kestävästä kotoutumisesta perusedellytykset. Kaupunki pitää ratkaisevan tärkeänä, että nämä haasteet huomioidaan ja niihin puututaan eri toimialojen ja toimijoiden välisellä yhteistyöllä, johon osallistuvat niin viranomaiset ja työnantajat kuin kansalaisyhteiskuntakin. Työskentelemällä ennaltaehkäisevästi näiden riskitekijöiden parissa voimme edistää hyviä kotoutumisprosesseja ja vähentää syrjäytymisen, terveysongelmien ja viihtymättömyyden riskejä.

Onnistunutta kotoutumisprosessia vaikeuttavien yksilöllisten seikkojen lisäksi on olemassa myös rakenteellisia haasteita, kuten säästövaatimuksia ja valtiollisia uudistuksia. Kotoutumisen edistämisestä annetun lain päivityksen myötä yksilöllistä kotoutumisaikaa on vuoden 2025 alusta lähtien lyhennetty kolmesta vuodesta kahteen vuoteen. Tämä antaa maahanmuuttajalle merkittävästi vähemmän aikaa kielen oppimiseen ja yhteiskuntataitojen kehittämiseen. Lisäksi oleskelulupien vuoden 2025 alussa voimaan tulleet tiukemmat toimeentulo vaatimukset aiheuttavat epävarmuutta ja stressiä sekä yksilöille että perheille.

Valtion varojen uudelleenjaon vuoksi myös Närpiön aikuisopiston kotoutumiskoulutuksen rahoitus on kohtaamassa muutoksia. Tällä hetkellä on epäselvää, miltä rahoitus näyttää vuodesta 2027 alkaen ja miten kotoutumiskoulutus järjestetään tulevaisuudessa. Myös muita muutoksia, jotka voivat vaikuttaa kotoutumisprosessiin sekä yksilö- että yhteiskuntatasolla, saattaa ilmetä.

Tätä taustaa vasten kaupunki ei halua ainoastaan tuoda esiin olemassa olevia esteitä, vaan myös kantaa vastuun sellaisten ratkaisujen ja toimenpiteiden esittämisestä, jotka vahvistavat onnistuneen kotoutumisen edellytyksiä sekä tutkimustiedon että käytännön kokemuksen perusteella. Tavoitteena on edistää osallisuutta, turvallisuutta ja hyvinvointia vähentäen samalla syrjäytymisen, terveysongelmien ja viihtymättömyyden riskiä. Kestävä kotoutumisprosessi edellyttää, että sekä yksilölliset tarpeet että yhteiskunnalliset rakenteet huomioidaan ja niitä käsitellään pitkäjänteisesti ja sitoutuneesti.

6. Toimenpideohjelma 2026–2029

Tässä osiossa esitellään toimenpideohjelma, jossa kuvataan, miten Närpiön kaupunki käytännössä edistää kotoutumista sekä miten suunnittelemme vastaavamme maahanmuuton ja kotoutumisen tuomiin vaatimuksiin, mahdollisuuksiin ja haasteisiin.

Ohjelman tavoitteena on luoda selkeä ja kestävä rakenne kotoutumistyölle, vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä toteuttaa konkreettisia ja käytännönläheisiä toimenpiteitä, jotka tukevat yhteiskunnan osallistavuutta. Toimenpiteet perustuvat sekä lakisääteisiin vaatimuksiin että omiin tavoitteisiin. Valmistelussa on huomioitu Närpiön kaupungin strategiassa esille nostetut arvot – kuten avoimuus, yhteistyö, selkeä viestintä ja kaikkien asukkaiden osallisuus – sekä kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja hyvinvointisuunnitelma.

Ohjelma toimii työkaluna kaupungin strategisten tavoitteiden viemisessä käytännön tasolle sekä koordinoitun ja tehokkaan kotoutumistoiminnan varmistamisessa. Ohjelma on laadittu voimassa olevan lainsäädännön lisäksi huomioiden kaupungin erityispiirteet ja tarkastelemalla kotoutumista useista eri näkökulmista.

Teoreettisena pohjana käytetään Agerin ja Strangin (2008) kotoutumisen viitekehystä, joka selventää, mitä kotoutumisella tarkoitetaan ja mitkä tekijät ovat ratkaisevia onnistuneen kotoutumisprosessin kannalta.²⁰ Perusoikeudet, kielitaito ja turvallisuus muodostavat kotoutumisen perustan, kun taas työllisyyttä, koulutusta, asumista ja terveyttä voidaan pitää kotoutumisprosessin etenemisen indikaattoreina. Sosiaaliset kontaktit ja verkostot – sekä ryhmien sisällä ja välillä että instituutioiden kanssa – ovat kotoutumista edistäviä voimia. Myös Meralin (2024) kotoutumisen neljää huonetta käsittelevä inspiraatiokirja on tuonut arvokkaita näkökulmia toimenpideohjelman työstämiseen. Meral valottaa, miten työ, koulu, vapaa-ajan harrastukset ja sosiaaliset kontaktit voivat edistää kotoutumista ja miten näiden tekijöiden puuttuminen voi puolestaan muodostaa esteitä.²¹

²⁰ Ager, Alastair och Strang, Alison (2008) Understanding Integration: A Conceptual Framework.

²¹ Meral, Kadir (2024) Fyra rum för integration. Inspirationsbok om lyckad inkludering och etablering av utrikesfödda.

”Minusta Närpiö tuntuu hieman tylsältä, koska täällä ei ole vauhtia ja hauskuutta, ja olen tottunut elämään Vietnamissa, jossa on ahdasta ja eläväistä. Mutta mielestäni elämä Närpiössä on hyvää, ilma on raikasta ja elämä rauhallista. Saatan ajatella näin siksi, että olen uusi Suomessa, mutta ehkä alan ajan myötä viihtyä täällä paremmin.” - Vastaja, kyselytutkimus 2025

Yksilöllistä kotoutumisprosessia voi verrata palapeliin, jossa monen palasen on loksahdettava kohdalleen, ennen kuin voidaan puhua toimivasta kotoutumisesta, asettumisesta tai osallisuudesta. Joillakin prosessi etenee nopeasti, kun taas toiset tarvitsevat enemmän aikaa ja tukea kaikkien palasten löytämiseen. Kaupungin vastuulla on varmistaa, että kaikki vastasaapuneet saavat tarvitsemansa tuen kotoutumisen alkuvaiheessa. Lakisääteisten toimenpiteiden lisäksi kaupunki pyrkii edistämään kotoutumista pitkäjänteisillä ja osallistavilla toimilla. Seuraavaksi esitellään kotoutumista edistävät toimenpiteet kokonaisuudessaan.

6.1 INKLUUSION JA KOTOUTUMISEN PERUSTEET

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI/SEURANTA
Kaupunki noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ja pyrkii täyttämään lakisääteiset kotouttamistoimenpiteet	Noudattamalla aktiivisesti lakia sekä huomioimalla mahdolliset lakimuutokset ja suositukset. Arvioimalla kotoutumistyötä ja toimenpideohjelmaa tarvittaessa.	Kotoutumistyön vuotuinen tarkastelu
Kaupungilla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma ja toimenpideohjelma	Kaupungin kotoutumista edistävän toiminnan ohjausasiakirja on valmisteltu kaupungin eri toimialojen välisenä yhteistyönä. Kotoutumisprosessin alkuvaihetta varten on laadittu palvelukokonaisuus.	Päivitys joka neljäs vuosi tai tarpeen mukaan
Kaupungin strategia: Kaksisuuntainen kotoutuminen	Onnistunut kotoutuminen tapahtuu jatkuvana vuorovaikutuksena yhteiskunnan ja yksilön välillä. Yksilön on itse oltava aktiivinen kotoutumisprosessissaan, ja yhteiskunnan on oltava vastaanottavainen.	Kaksisuuntaisen kotoutumisen toimintasuunnitelma on sisällytetty kaupungin kotoutumissuunnitelmaan.
Kotoutumisen koordinointi	Kotoutumiskoordinaattorilla on kokonaisvastuu kaupungin kotoutumistyön koordinoinnista. Koordinaattori työskentelee poikkihallinnollisesti paikallisella ja alueellisella tasolla. Yhteistyötä tehdään esimerkiksi työllisyysalueen, hyvinvointialueen, ELY-keskuksen, vastaanottokeskuksen, muiden viranomaisten ja kuntien sekä kolmannen sektorin kanssa.	Koordinoinnin vuotuinen tarkastelu

Kaupungin sisäinen kotoutumista edistävä yhteistyö	Kotoutumisen edistäminen on läsnä kaupungin kaikissa yksiköissä poikkihallinnollisen yhteistyön, toimialatapaamisten ja erilaisten aktiviteettien kautta. Kotoutumisyksikkö tukee kaupungin kaikkia toimialoja kotoutumisen edistämistä koskevilla asioissa.	Säännölliset toimialakokoukset, 3–4 kertaa vuodessa
Kaupungilla on monikielinen ja osaava henkilöstö, joka työskentelee kotoutumisasioiden parissa ja tarjoaa tietoa, neuvontaa sekä ohjausta matalalla kynnyksellä	Kotoutumisyksikköön kuuluu kotoutumiskoordinaattori, kotoutumisneuvoja, kotoutumisohjaaja, tulkki/kielenkääntäjä sekä palveluneuvoja, jotka tukevat kaupungin henkilöstöä ja kuntalaisia kotoutumiseen liittyvissä asioissa. Kotoutumiskoordinaattori koordinoi kotoutumista edistävää työtä sisäisesti ja ulkoisesti. Neuvojat ja ohjaaja työskentelevät asiakaskeskeisesti ja tarjoavat ohjausta sekä neuvontaa kaupungin tarjoamiin palveluihin ja viranomaisasiointiin liittyen. Tulkki/kielenkääntäjä palvelee ensisijaisesti sivistysosastoa sekä tulkkaa ja kääntää materiaalia vietnamiksi. Kotoutumisyksikkö palvelee useilla eri kielillä, ja sillä on lisäksi käytössään ulkoisia tulkkauspalveluita.	Kotoutumistyön vuotuinen tarkastelu
Osallistava viestintä ja kaupungin monikulttuurisen toiminnan näkyvyys	Kotoutumisyksikkö palvelee useilla kielillä, ja kaupungin palveluksessa on tulkki. Esim. kunnan kotoutumispalveluja koskevassa oppaassa on tarjolla tietoa muilla kielillä kuin suomeksi ja ruotsiksi. Tarvittaessa kaupungin kotoutumisyksikkö auttaa tiedon ja materiaalien tulkkauksessa ja kääntämisessä. Kotoutumisyksikkö auttaa myös toiminnan markkinoinnissa ja kohderyhmän saavuttamisessa viestinnällä epävirallisten kanavien, kuten paikallisten Facebook-ryhmien, kautta. Närpiön kaupungin verkkosivuilla on toiminto, jotka kautta tekstit voi kääntää eri kielille Google Kääntäjän avulla. Aikuisopisto järjestää esimerkiksi vietnamin kielen kursseja, joilla on kysyntää muun muassa sivistys- ja hyvinvointipalveluiden henkilöstön keskuudessa.	Osallistavan viestinnän vuotuinen seuranta
Yhteydenpito vastasaapuneisiin	Kaupunki lähettää kuntaan vasta saapuneille tervetuliaispaketin, joka sisältää tietoa kaupungin palveluista. Kristiinankaupungin vastaanottokeskus ilmoittaa kotoutumisyksikölle, kun pakolaisia muuttaa keskukselta kuntaan, ja tarvittaessa tehdään palvelutarpeen arviointi. Vastasaapuneiden ajatuksia kunnan palveluista ja viihtyvyydestä selvitetään aikuisopiston kautta toteutettavilla kyselytutkimuksilla. Vastasaapuneille järjestetään infotilaisuuksia. Vuonna 2025 järjestettiin esimerkiksi infotilaisuuksia Ukrainasta tulleille pakolaisille.	Tervetuliaispaketteja lähetetään kuukausittain, kyselytutkimus tehdään joka toinen vuosi.
Tiedotus kulttuurisesta moninaisuudesta	Kotoutumiseen liittyviä täydennyskoulutuksia ja luentoja järjestetään säännöllisesti kuntalaisille ja kaupungin henkilöstölle. Aikuisopisto järjestää eri kulttuureja käsitteleviä luentoja ja kursseja. Vuonna 2025 järjestettiin vietnamilainen, bosnialainen, ukrainalainen ja thaimaalainen kulttuuri-ilta.	Luentoja järjestetään 1–2 kertaa vuodessa

Kuntien yhteistyö kansallisella ja alueellisella tasolla	<p>Folktinget järjestää säännöllisiä tapaamisia ruotsinkielisen Suomen kotoutumisen edistämiseen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Pohjanmaan kotoutumiskoordinaattoreiden kuukausittaiset tapaamiset ajatusten ja tiedon vaihtamiseksi sekä alueellisen yhteistyön kehittämiseksi. Kotoutumista edistävä yhteistyö naapurikuntien kanssa kotoutumiskoulutusten, kielikurssien ja muiden palveluiden osalta.</p>	<p>Säännölliset kokoukset</p>
Verkostotapaamiset kotoutumisen edistämisen parissa työskentelevien toimijoiden kanssa	<p>Pohjanmaan ELY-keskuksen asettaman POMAKO-verkoston kuukausittaiset kokoukset ja tapaamiset. POMAKO on alueellinen maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmä. Verkostoon osallistuu edustajia kunnista, hyvinvointialueelta, vastaanottokeskuksista, muilta viranomaisilta, korkeakouluista ja muilta toimijoilta. Säännöllinen yhteydenpito kolmannen sektorin kotoutumista edistäviin toimijoihin.</p>	<p>Kuukausittaiset POMAKO-kokoukset sekä kolmannen sektorin kanssa pidettävät yhteiset kokoukset ja aktiviteetit 2–4 kertaa vuodessa.</p>

6.2 TYÖLLISYYS, OSAAMINEN JA ELINKEINOELÄMÄ

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI/SEURANTA
Kaupunki tarjoaa vastasaapuneille kotoutumista edistävän palvelukokonaisuuden, joka sisältää ohjausta kotoutumisprosessin aikana	Kotoutumishjelma 1. Osaamisen ja palvelutarpeen arviointi 2. Kotoutumissuunnitelman laatiminen 3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio 4. Kotoutumiskoulutus 5. Muu koulutus	Palvelukokonaisuuden vuotuinen arviointi
Palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelman laatiminen	Tarvittaessa vastuhenkilö tekee kartoituksen ja kotoutumissuunnitelman. Hyvinvointialue osallistuu kartoitukseen tarvittaessa.	Laadittujen kotoutumissuunnitelmien lukumäärä vuodessa
Kaupunki järjestää kotoutumiskoulutusta ja monikielistä yhteiskuntaorientaatiota	Aikuisopisto järjestää useita ruotsin kielen kokopäiväkursseja. Kurssit ovat maahanmuuttajille tuettuja tai maksuttomia. Yhteiskuntaorientaatiota järjestetään aikuisopiston kautta kaupungin suurimmilla vähemmistökielillä.	Kotoutumiskoulutukseen ja yhteiskuntaorientaatioon osallistujien vuotuinen lukumäärä
Kielikurssilaisten kartoitus	Kotoutumiskoulutuksen toisen vuoden opiskelijoille tehdään kartoitus yhteistyössä aikuisopiston kanssa jatkotyöllistymisen edistämiseksi. Tarvittaessa kartoitus voidaan tehdä myös muille opiskelijoille.	Kotoutumiskoulutuksen suorittaneiden vuotuinen seuranta
Työllistymisen edistäminen	Kaupungin palvelupiste tarjoaa työneuvontaa, ja siellä työskentelevä työllisyyskoordinaattori voi auttaa työnhaussa. Kaupunki osallistuu mahdollisuuksien mukaan työllisyyttä edistäviin hankkeisiin. Pohjanmaan työllisyysalueen (Närpiön toimipiste) kanssa pidetään säännöllisesti kokouksia yhteistyön ja tiedonvaihdon lisäämiseksi kotouttamis- ja työllisyysasioissa.	Kokoukset 3–4 kertaa vuodessa
Yhteydenpito elinkeinoelämän toimijoihin	Vierailut monikulttuurisille työpaikoille työntekijöiden ja työnantajien informoimiseksi kunnan palveluista. Eri alojen työnantajien tapaamiset, joissa tiedotetaan työmarkkinoiden muutoksista sekä esimerkiksi oleskelulupia koskevista lakimuutoksista.	Säännöllinen yhteydenpito työnantajiin
Yhteistyö YA:n kanssa	Kotoutumisasiakkaille tiedottaminen eri koulutusmahdollisuuksista, kuten tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (HUX/TUVA), ammatillisesta koulutuksesta ja oppisopimuksista. Yhteistyö eri hankkeissa.	Yhteydenpito tarvittaessa
Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	Ulosottolaitoksen kanssa järjestettiin vuonna 2025 talousneuvontaa käsittelevä luento, joka tulkattiin vietnamin ja bosnian kielille. Syksyllä 2025 järjestetään yhteistyössä Veritaksen kanssa eläkeasioita käsittelevä tulkattu tiedotustilaisuus.	Järjestetään tarpeen mukaan

6.3 LAPSET JA NUORET

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI/SEURANTA
Osallistava viestintä	Kotoutumisyksikön tulkki on käytettävissä esimerkiksi vanhempainilloissa ja vanhempien kanssa käytäviä keskusteluja varten. Hän kääntää tiedotteita ja muuta materiaalia tarvittaessa.	Tulkkausta järjestetään tarvittaessa perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tulkkaukspalveluiden käyttöä koskevien linjausten mukaisesti.
Kielituki varhaiskasvatuksessa	Kaupungin palveluksessa on kielipedagogi, joka tukee päiväkotien henkilöstöä monikielisyyteen liittyvissä asioissa. Päivähoitoon on saatavilla kielitukea kielitaitoisen lisätyövoiman muodossa vastasaapuneille lapsille kotoutumisen tukemiseksi.	Arviointi tarvittaessa
Valmistava opetus	Valmistavaa opetusta järjestetään luokille 1–6 ja 7–9. Syksystä 2025 alkaen yläkoulussa toimii ns. trampoliiniluokka oppilaille, jotka ovat käyneet läpi valmistavan opetuksen, mutta tarvitsevat edelleen kielitukea tietyissä aineissa sekä yksilöllisemmin eriytettyä opetusta.	Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuvien vuotuinen lukumäärä
Kulttuurisisältö kouluissa ja päiväkodeissa	Eri kulttuureja huomioidaan oppilaille ja henkilökunnalle suunnatuissa tiedotustilaisuuksissa, joissa esitellään eri kulttuurien perinteitä, tapoja ja juhlia osana opetussuunnitelman mukaista opetusta. Tämä voi tapahtua myös yhteistyössä koti ja koulu -yhdistysten kanssa. Eri ruokakulttuureja tuodaan esiin koulukeittiöiden ruokalistoilta lukuvuoden aikana esimerkiksi teemapäivien muodossa.	Säännölliset kulttuurisisällöt
Moniammatillinen toimialarajat ylittävä lapsiin ja nuoriin liittyvä yhteistyö	SeSam-ryhmä on verkosto, jossa mm. nuorisovastaavat, kouluvalmentajat, opinto-ohjaajat, etsivät nuorisotyöntekijät ja kouluterveydenhoitajat voivat keskustella nuorisotyön ajankohtaisista asioista. Kotoutumisyksikön edustajat osallistuvat SeSam-ryhmän kokouksiin. Yhteistyötä tehdään myös pienten lasten kuntoutusryhmän ja opiskelijahuollon ohjausryhmän piirissä.	Kuukausittaiset kokoukset
Nuorten yksilöllinen tukeminen ja työllistymisen edistäminen	Job Center tarjoaa yksilöllistä ohjausta ja etsivää nuorisotyötä. Nuorisotyöntekijät, kouluvalmentajat ja opinto-ohjaajat ovat käytettävissä kouluissa nuorten tukemiseksi.	Säännölliset kokoukset Job Centerin kanssa
Lapsille ja nuorille järjestettävä toiminta	Vapaa-aikaosasto ja aikuisopisto järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille, myös lomien aikana. Kaupunki järjestää vapaa-aikatoimintaa 3.–4.-luokkalaisten harrastamisen Suomen mallin kautta. Kaupunki tukee nuorisokahvilatoimintaa. Kotoutumisyksikkö tekee yhteistyötä yhdistysten kanssa ja tiedottaa niiden järjestämästä toiminnasta kouluissa.	Jatkuva vuoropuhelu vapaa-aikatoiminnan ja nuorten parissa toimivien tahojen kanssa

6.4 KULTTUURI, VAPAA-AIKA JA SOSIAALISET VERKOSTOT

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI/SEURANTA
Osallisuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistäminen	Tiedotus kulttuuri- ja vapaa-aikatoiminnasta eri kielillä. Vapaa-aikaosasto jakaa monikielisiä esitteitä, ja kotoutumisyksikkö auttaa järjestettävään toimintaan ja tapahtumiin liittyvän materiaalin tulkkauksessa ja kääntämisessä. Kaupungin vapaa-aikaosaston toiminnasta tiedottamiseksi järjestetään vuosittain toimintapäivä. Vuonna 2025 järjestettiin vapaa-aikaosaston esihenkilöiden, kotoutumiskoordinaattoreiden ja ulkopuolisten kotoutumisasiantuntijoiden yhteinen kehittämispäivä. Suunnitteilla on vastaavia vuosittaisia seurantakokouksia kotoutumisteemalla. Kunta tekee yhteistyötä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa kotoutumista edistävissä hankkeissa.	Vuotuinen seuranta
Avustukset osallistavaa toimintaa varten	Hyvinvointi- ja kotoutumisjaosto myöntää vuosittain avustuksia terveyttä, hyvinvointia tai kotoutumista edistävää toimintaa varten. Vapaa-aikaosasto myöntää yhdistystukea kulttuuriin, liikuntaan ja nuorisotoimintaan liittyvää toimintaa varten, ja avustusten jaossa huomioidaan osallistava toiminta.	Tukea saaneiden yhdistysten määrä
Oman äidinkielen vaaliminen	Aikuisopisto järjestää suurimpien kieliryhmien kotikielen opetusta. Kirjaston kokoelmiin sisältyy kattava valikoima kirjoja useilla eri kielillä. Kirjaston kautta voi käyttää lehtipalvelu PressReaderia, joka sisältää sanoma- ja aikakauslehtiä kaikkialta maailmasta.	Kotikielen opetuksen osallistuneiden vuotuinen lukumäärä
Monikulttuuriset kohtaamispaikat	Kotoutumisyksikkö tekee yhteistyötä vapaa-aikaosaston ja muiden toimijoiden, kuten Visit Närpesin ja paikallisten yhdistysten kanssa tarjotakseen perheystävällistä toimintaa ja kohtaamispaikkoja, kuten Tomaattikarnevaalit, Närpiön Ruoka ja Mystiikka, Luomisen ilo sekä muita tapahtumia ja aktiviteetteja. Kirjasto järjestää säännöllisesti monenlaista kulttuuritoimintaa ja satutunteja eri kielillä. Koulut järjestävät monikulttuurisia iltoja oppilaille ja heidän perheilleen. Kaupunki tukee Intercult-yhdistyksen kesäisin järjestämää kielikahvilatoimintaa. Monikulttuurisia tapaamisia ja juhlia järjestetään yhteistyössä kutsuvieraiden kanssa, kuten Vietnamin suurlähetystön vierailun yhteydessä vuonna 2025.	Vuotuinen seuranta
Kirjaston monikielinen ja selkokielen tarjonta	Kirjastossa on kirjallisuutta lapsille ja aikuisille useilla eri kielillä. Kirjasto saa on korvamerkittyjä määrärahoja muun kuin ruotsin- ja suomenkielisen kirjallisuuden hankintaan. Valikoimassa on myös kaksikielisiä kirjoja, jotka edistävät kaksikielisyyttä.	Säännöllinen vuoropuhelu kirjaston kanssa
Aktiivinen työskentely inklusion edistämiseksi ja kielirajat ylittävän kanssakäymisen lisäämiseksi	Yhteistyö yhdistys- ja vapaa-aikatoiminnasta tiedottamista varten ja toiminnan avaamiseksi useiden kotoutumista edistävien toimijoiden ja yhdistysten kanssa. Aktiviteettien ja kohtaamispaikkojen, kuten kielikahviloiden ja ystävätoiminnan, järjestäminen yhteistyössä paikallisten kotoutumista edistävien toimijoiden kanssa.	Vuotuinen seuranta

6.5 TERVEYS JA HYVINVOINTI

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI/SEURANTA
Liikuntaneuvonta ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä	Kaupungin liikuntaneuvoja tukee tarvittaessa kotoutumisasiakkaita ravintoon ja liikuntaan liittyvissä asioissa. Tulkkauspalveluita voidaan käyttää tarpeen mukaan.	Vuotuinen seuranta
MindSpring-toiminta	Kaupunki suunnittelee parhaillaan erityisesti maahanmuuttajataustaisille nuorille ja aikuisille suunnattuja keskusteluryhmiä.	Vuotuinen osallistujamäärä
Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Pohjanmaan hyvinvointialue (ÖVPH) vastaa sosiaali- ja terveydenhuollosta. Kaupunki tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa eri foorumeilla ja on yhteydessä alueelliseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen koordinaattoriin. Kaupunki tiedottaa hyvinvointialueen palveluista ja ohjaa niiden piiriin tarvittaessa.	Säännöllinen yhteydenpito hyvinvointialueen kanssa
Yhteistyö terveyttä ja kotoutumista edistävien toimijoiden kanssa	Kotoutumisyksikkö on käytettävissä muun muassa terveyden ja hyvinvointiin liittyvien ajankohtaisten asioiden kääntämiseen, tulkkaukseen ja markkinointiin.	Yhteydenpito tarvittaessa

6.6 ASUMINEN JA ELINYMPÄRISTÖ

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI/SEURANTA
Turvallinen ja viihtyisä asuminen	Närpiön Asunnot Oy ja yksityiset vuokranantajat tarjoavat asumisratkaisuja eri puolilla kaupunkia. Yhteistyö vuokranantajien kanssa sisältää monikielistä tiedottamista, kuten esimerkiksi vuokralaisille suunnatun asukasoppaan kääntämistä. Tulkkausta järjestetään tarvittaessa. Kotoutumisyksikkö on käytettävissä, jos tulkkausta tarvitaan esimerkiksi maankäyttöön tai rakennusvalvontaan liittyvissä asioissa.	Vuotuinen seuranta
Käytettävissä olevat puistot, hallit ja kentät	Kaupunki ylläpitää esim. viheralueita, leikkipuistoja sekä liikuntapaikkoja, jotka ovat asukkaiden käytettävissä ja tarvittaessa varattavissa kaupungin vapaa-aikaosaston kautta. Näiden tilojen saatavuus edistää terveyttä, hyvinvointia ja sosiaalista kotoutumista.	Säännöllinen vuoropuhelu asianosaisten kanssa

6.7 OSALLISTUMINEN KOTOUTUMISTA EDISTÄVIIN HANKKEISIIN

Kaupunki hakee avustuksia kotoutumista edistäviin hankkeisiin ja tekee säännöllisesti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa kotoutumista edistävissä hankkeissa. Kaupungin eri toimialoilla, kuten sivistys- ja vapaa-aikaosastolla, on käynnissä useita hankkeita. Alla on esimerkkejä kirjoitushetkellä ajankohtaisista hankkeista.

TAVOITE	TOIMENPIDE	
VIND-hanke tilapäistä suojelua saaville ukrainalaisille / Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittama	Kielikursseja ja infotilaisuus on järjestetty. Tanssiesitys ja piknik on järjestetty kaikille asukkaille suunnattuina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. Lisää toimenpiteitä on suunnitteilla.	Hankeaika 2025–2026
SVUX ilta-aikaan / Närpiön Aikuisopisto	Kotoutumiskoulutusta ilta-aikaan työelämässä olevien henkilöiden kielitaidon edistämiseksi.	Hankeaika 2024–2025
SVUX ilta-aikaan naisille / Närpiön Aikuisopisto	Naisten kotoutumiskoulutus maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyyden edistämiseksi.	Hankeaika 2025–2026
Hyvät väestösuhteet / Uudenmaan ELY-keskus	Kuntalaisten ajatuksia hyvistä väestösuhteista on kerätty, analysoitu ja niistä on keskusteltu kuntalaisten ja päättäjien kesken. Tuloksia on käytetty pohjana kaupungin kotoutumistyön kehittämisessä. Hankkeen puitteissa on kehitetty työkalu, jonka avulla kunnat voivat itse kerätä tietoa ja järjestää vastaavia keskustelutilaisuuksia myös jatkossa.	Hankeaika 2024–2025
Monikielisyys ja kielellinen haavoittuvuus viranomaisasioinnissa / Åbo Akademi ym.	Tiedonkeruu on käynnissä. Hankkeen tuloksia voidaan tulevaisuudessa hyödyntää kaupungin kotoutumistyön kehittämisessä.	Hankeaika 2025–2027
Uimataito kaikille / Folkhälsan	Uimakouluja ja uimakursseja järjestetään yhteistyössä Folkhälsanin kanssa. Erityisesti vastasaapuneille aikuisille ja vanhemmille lapsille suunnattua uimaopetusta suunnitellaan.	

”Minusta tuntuu, että Närpiö on välillä melko surullinen ja välillä aika iloinen.

Aluksi se tuntui vieraalta, mutta myöhemmin menin kouluun ja sain lisää ystäviä, joiden kanssa puhua – se oli todella mukavaa.” - Vastaaaja, kyselytutkimus 2025

7. Loppusanat

Närpiö on monikulttuurinen kunta, jossa maahanmuutto tuo mukanaan monia myönteisiä asioita. Samalla se aiheuttaa kuitenkin myös erilaisia haasteita. Kotoutumistyö kuuluu kunnan keskeisiin ja lakisääteisiin tehtäviin, ja työssä onnistuminen edellyttää selkeää suunnitelmaa sekä konkreettisia toimenpiteitä aktiivisen kotoutumistyön toteuttamiseksi.

Kotoutuminen on molemminpuolinen prosessi sekä monimutkainen ja monitahoinen ilmiö, joka edellyttää sekä lyhyen että pitkän aikavälin panostuksia monilla eri rintamilla. Vuosina 2026–2029 Närpiön kaupunki jatkaa kielen oppimisen, inklusion, osallisuuden ja hyvien väestösuhteiden edistämistä. Uusien asukkaiden osaamisen hyödyntäminen sekä oikeudenmukaisten työ- ja koulutusmahdollisuuksien luominen on tärkeä osa tätä työtä, jota tehdään tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien toimijoiden kanssa.

Kaupungin kotoutumistyön tavoitteena on, että uudet asukkaat saavat tietoa, neuvontaa ja ohjausta matalalla kynnyksellä. Samalla tavoitteena on, että kaikki kaupungin asukkaat viihtyvät, voivat hyvin ja tuntevat olevansa osallisia, turvassa ja kotonaan Närpiössä. Tämän saavuttaminen edellyttää aktiivista poikkihallinnollista työtä sekä inklusiivisia palveluita ja elinympäristöä, jotka pohjautuvat kansallisiin linjauksiin ja paikallisiin tarpeisiin.

Tämä suunnitelma on laadittu maahanmuuton ja kotoutumisen ajankohtaisen tilanteen pohjalta. Koska muutoksia saattaa tapahtua paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla – ja globaali maailmantilanne voi yhtäkkiä muuttua – on tärkeää varautua uudelleenjärjestelyihin. Ajankohtaisia kotoutumiseen liittyviä tapahtumia seurataan ja kansallisia linjauksia ja paikallisia tarpeita arvioidaan säännöllisesti. Kaupungin kotouttamistyötä ja -suunnitelmaa tarkistetaan ja sopeutetaan tarpeen mukaan.

Lähdeluettelo

Ager, Alastair and Strang, Alison (2008) Understanding Integration: A Conceptual Framework. *Journal of Refugee Studies*,

https://www.researchgate.net/publication/31174952_Understanding_Integration_A_Conceptual_Framework

Björklund, Margareta (2018) Tvåvägsintegration behövs i Finland. *Kommuntorget*, 21.11.2018, <https://kommuntorget.fi/norden-eu-varlden/tvavagsintegration-behovs-i-finland/>

Helander, Mika (2015) *Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland*. Helsingfors: Svenska Kulturfonden.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) (s.a.) *Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24)*, Kotoutuminen.fi, <https://kotoutuminen.fi/koto24>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) (s.a.) *Yhteiskunnan vastaanottavuus*. Kotoutuminen.fi, <https://kotoutuminen.fi/yhteiskunnan-vastaanottavuus>

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2023/681>

Meral, Kadir (2024) *Fyra rum för integration. Inspirationsbok om lyckad inkludering och etablering av utrikesfödda*. Helsingborg: Kunskapshuset Förlag.

Närpiön kaupunki (2021) *Närpiön kaupungin kaksisuuntaisen kotoutumisen toimintasuunnitelma*.

Närpiön kaupunki (2022) *Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma*.

Närpiön kaupunki (2022) *Närpiön kaupungin kuntastrategia 2022 - 2025*.

Närpiön kaupunki (2024) *Närpiön kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2022 – 2025*.

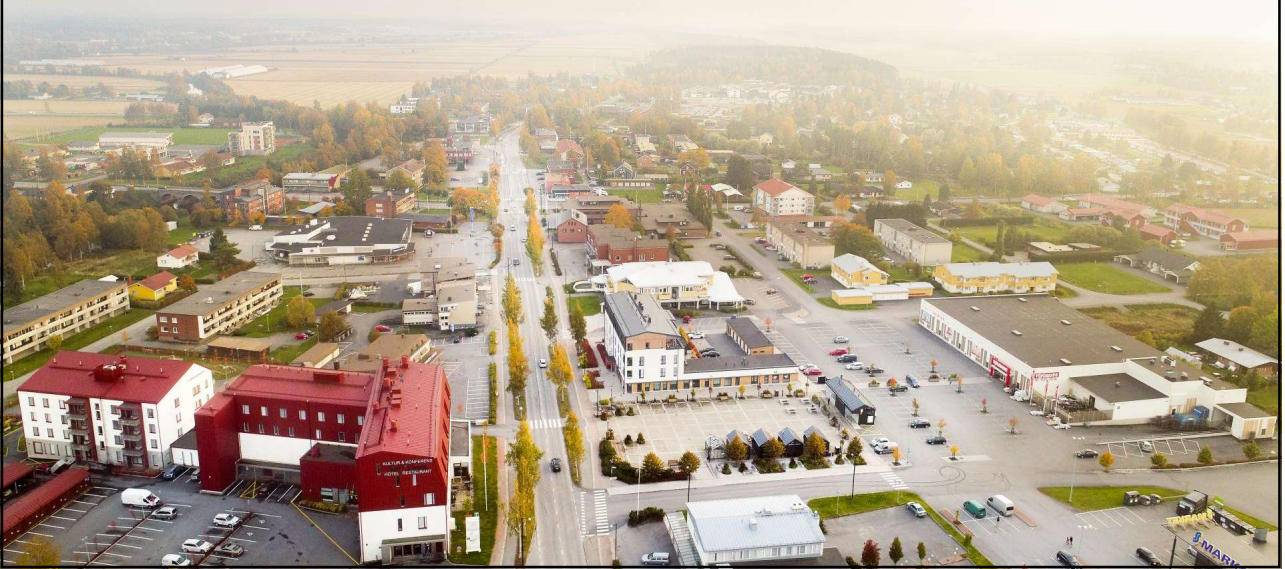
Tilastokeskus: Suomen virallinen tilasto (2025), Väestörakenne, stat.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö (2025) *Kotoutumisen sanasto: 2. laitos*. (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2025:11). Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-857-8>

Viihtyvyyttä Närpiössä. Kyselytutkimus 03/2025.

Närpiön kaupungin kotoutumishjelma

– kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus

1

Närpiön kaupungin kotoutumispalvelut

- Närpiön kaupungin kotoutumisyksikkö sijaitsee Närpiön kaupungintalolla osoitteessa Kirkkotie 2, 64200 Närpiö.
- Kotoutumisyksikkö palvelee ruotsin, suomen, englannin, vietnamin ja liettuan kielellä.
- Tulkkipalveluja käytetään tarvittaessa.

Puhelinnumero: 06 2249 111

Sähköpostiosoite: staden@narpes.fi

2

Kotoutumispalvelujen tavoitteet

- Närpiön kaupungin kotoutumispalvelujen tavoitteena on tarjota ohjausta, neuvontaa ja tietoa kaikille vastasaapuneille maahanmuuttajille
- Kotoutumisyksikkö antaa neuvontaa mm. viranomaispalveluista, kielikursseista ja koulutusmahdollisuuksista, terveydenhuollosta, päivähoidosta ja koulujärjestelmästä sekä vapaa-ajanviettomahdollisuuksista ja harrastusvaihtoehdoista ja asumisesta
- Närpiön kaupungin henkilökunta työskentelee kotoutumiseen liittyvien asioiden parissa kokonaisvaltaisesti maahanmuuton syystä riippumatta

3

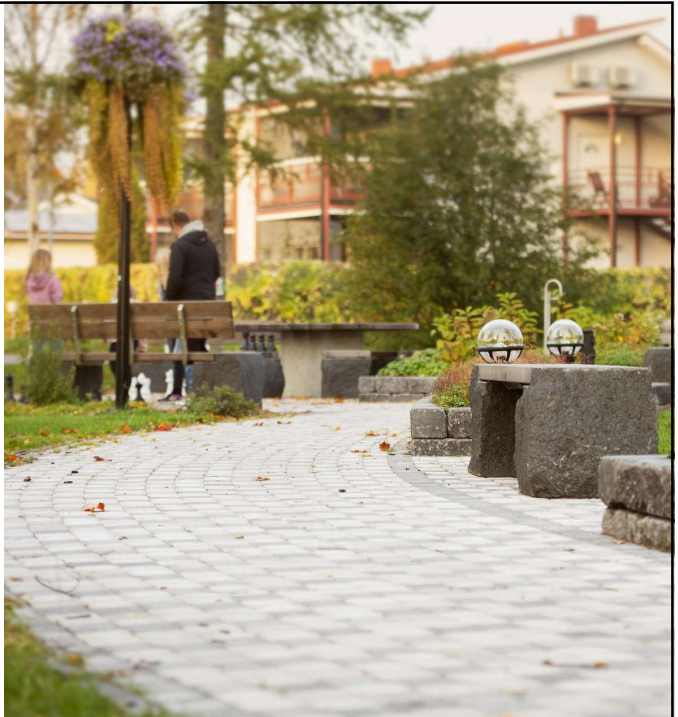
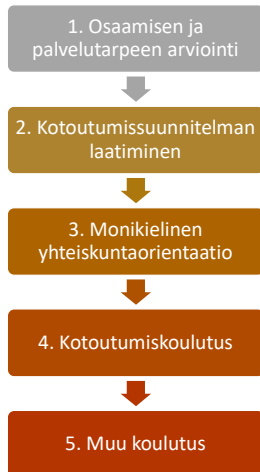
Oletko uusi Suomessa?

- Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 681/2023 mukaan kunnalla tulee olla kotoutumisohjelma eli palvelukokonaisuus, joka tukee kotoutumistasi alkuvaiheessa
- Kotoutumisyksikkö tarjoaa ohjausta ja neuvontaa koko kotoutumisprosessin ajan

4

Kotoutumishjelma askel askeleelta

5

1. Osaamisen ja palvelutarpeen arviointi

- Arvioinnin tekee kotoutumisyksikkö tai Pohjanmaan työllisyysalue **asiakkaan kanssa yhdessä tehtävänä kartoituksena**.
- Kunta vastaa kotoutumispalvelujen tarjoamisesta työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille, kuten nuorille, joilla ei ole oikeutta työllisyysalueen palveluihin, eläkeikäisille ja lapsia kotona hoitaville vanhemmille.
- Arviointi tehdään haastattelun muodossa, jossa kartoitetaan koulutus- ja työhistoriaa, kielitaitoa ja muita kotoutumisprosessiin mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä.
- Arvioinnin tarkoituksena on selvittää, mitkä palvelut parhaiten edistävät kotoutumista ja työllistymistä.

6

2. Kotoutumissuunnitelman laatiminen

- Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia samaan aikaan osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin kanssa kotoutumisyksikön tai Pohjanmaan työllisyysalueen toimesta.
- Kotoutumissuunnitelma on **henkilökohtainen suunnitelma**, jonka tulee tukea vastasaapuneen kotoutumista. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä ja palveluita, jotka tukevat kielenoppimista ja kehittävät työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavia taitoja.
- Kotoutumissuunnitelman tavoitteena on edistää maahanmuuttajan mahdollisuuksia osallistua suomalaiseen yhteiskuntaan. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on **laadittava kolmen vuoden kuluessa** ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröinnistä.

7

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio

- Yhteiskuntaorientaatio on tarkoitettu vastasaapuneelle henkilölle.
- Yhteiskuntaorientaatiossa saa omalla äidinkielellään tai hyvin hallitsemallaan kielellä **tietoa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta** sekä tietoa omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.
- Monikielistä yhteiskuntaorientaatiota järjestetään Aikuisopistossa kaupungin suurimpien kieliryhmien kielillä, esim. vietnamiksi ja bosniaksi. Muissa tapauksissa yhteiskuntaorientaatio järjestetään yhteistyössä lähikuntien ja Pohjanmaan työllisyysalueen kanssa.

8

4. Kotoutumiskoulutus

- Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa asiakas päättää, haluaako hän kotoutua ruotsiksi vai suomeksi.
- Kotoutumiskoulutus **kehittää ruotsin tai suomen kielen taitoa**. Koulutus sisältää myös yhteiskunta-, kulttuuri- ja kansalaisvalmiuksia kehittävää opetusta. Kotoutumiskoulutukseen kuuluu harjoittelujaksoja.
- Ruotsinkielistä kotoutumiskoulutusta järjestetään Närpiön Aikuisopistossa. Suomenkielistä kotoutumiskoulutusta järjestetään esimerkiksi Kristiinankaupungissa ja Vaasassa.
- Koulutuksen lopussa kielitaito testataan.

5. Muu koulutus

- Kun kotoutumiskoulutus on suoritettu, voi tarvittaessa jatkaa muihin opintoihin, esim. ammattiopintoihin.
- Täydentävää kielikoulutusta järjestetään muun muassa Närpiön Aikuisopistossa ja lähikunnissa.

Lisätietoja

- Lisätietoa Närpiön kaupungin kotoutumistyöstä löytyy Närpiön kaupungin verkkosivuilta sekä Närpiön kaupungin kotoutumisohjelmasta ja toimenpidesuunnitelmasta.
- Lisätietoa kotoutumisesta ja elämästä Suomessa löytyy osoitteesta www.infofinland.fi
- Ota yhteyttä kotoutumisyksikköön, jos sinulla on kysyttävää.

